

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Volilni katekizem za slovenske kmetijske volilce.

II.

12. Zakaj so fevdalci kmet-skemu stanu škodljivi?

Fevdalci, to so klerikalni visoki plemenitaši, bogati škofje in opatje, so kmetu sovražni, ker ne morejo preboleti, da so izgubili svoje nekdanje predprave, in da kmeta ne morejo več tako zatirati in izsesavati kakor nekdanj. Liberalci so iz kmeta-tlakarja napravili grofom in škofom ravnopravnega državljana. Fevdalci se pehajo za to, da bi zatrli liberalstvo in pridobili vsaj nekaj nekdanjih pravic. V ta namen pokupujejo zlasti kmetijska posestva in jih zlagajo v velika posestva. Posebno se to vidi na Češkem, na Gališkem in na Štajerskem, kjer so že na tisoče kmetov pognali z njih posestev. Ker fevdalci kmeta ne morejo več v tlako upreči, delajo na to, da bi vsi kmetje postali samo dninarji in hlapci knezov in škofov in samostanov.

13. Zakaj je klerikalna stranka kmetu škodljiva?

Klerikalna stranka, ki se imenuje tudi katoliška ali krščansko-socijalna ali duhovniška stranka, je kmetu škodljiva, ker se je pod plaščem vere, z zlorabo in oskrunjevanjem cerkve, usilila kmetu za voditeljico, da doseže svoje kmetu in državi nevarne namene. Duhovniška ali klerikalna stranka je državi in kmetu najbolj nevarna in najbolj škodljiva.

14. Zakaj je klerikalna stranka državi najbolj nevarna?

Klerikalna stranka je sovražnica vsake države, ker deluje na to, da bi se vse države na svetu podredile gospodstvu cerkve. Ta svoj namen hoče doseči s tem, da oslabi posamične države, da ohrani ljudstvo v duševni odvisnosti, da spravi kmeta s praznoverstvom in revščino popolnoma pod duhovniški podplat. Klerikalci so sovražniki vsacega naroda, vsacega vladarja in vsake države, ker hrepenijo po vladi nad vsemi. Klerikalci so samo toliko časa cesarju zvesti, dokler se zgodi vse tako, kakor hočejo oni. To smo videli, ko se je v Avstriji razveljavil konkordat. Klerikalci so se takrat kar puntali. Takrat so škofje s kardinalom Švarcenbergom na čelu izdali pastirsko pismo, ki je bilo radi hudodelstva sčuvanja k punktu zaplenjeno. Škof v Lincu, Rudigier, je bil takrat zaradi hudodelstva motenja javnega reda obsojen na 12 dni v ječo. Papež Pij IX. je l. 1868.

preklet naše šolske postave, in škofje so se puntali ter sčuvali ljudstvo, da nihče tem postavam ni dolžan se pokoriti, dunajski »Vaterland« pa, ki je še danes glasilo kranjskih klerikalcev, je tedaj pisal, da se nobenemu uradniku ni treba držati službene prisega. Klerikalna stranka hoče ljubezen do domovine popolnoma zadušiti, papeža pa hoče povzdigniti nad vse vladarje ter ga narediti za posvetnega kralja vseh kraljev. Zato se tudi na vseh klerikalnih shodih kliče najprej »Slava papežu« in še-le potem »Slava cesarju.« Če se gre za gospostvo klerikalcev, se zvežejo ti tudi z največjimi sovražniki vere. Razen za gospostvo se poganjajo klerikalci samo še za denar. Kristus je učil revščino, a vendar so klerikalci tako lakomni kakor sestradani volkovi.

Klerikalci bi radi pograbili vse premoženje, njih malha je brez dna. S tem uničujejo ljudsko blagostanje. L. 1895. je imela katoliška cerkev v naši državi 409 milijonov goldinarjev premoženja. To se je od tedaj seveda še znatno pomnožilo. Dohodkov je imela cerkev v 1895 letu nad 28 milijonov. Vsako leto si prihrani skoro 12 novih milijonov. S temi prihranjenimi milijoni pa cerkev ne siti lačnih, ne oblači strganih, ne plačuje župnikov in kaplanov, kar morajo verniki storiti, ampak nalaga to na visoke obresti in kupuje posestva. Za svoj žakelj so klerikalci zmerom dobro skrbeli. Na zemljiški davek od cerkvenih posestev se ne smejo nalagati naklade, od župnišč ni treba nič plačevati za uboge. V dobi petih let se je vrednost cerkvenih nepremičnin pomnožila za 32 milijonov gld., drugi dohodki za poldrugi milijon gld., vse cerkveno premoženje pa za 60 milijonov gld.

Ako se računa, da je poprek vsako kmetijsko posestvo vredno 5000 gld., in ako se pomisli, da cerkev ne stvarja novih vrednote, se lahko pritrdi baronu Rokitskemu, ki je dognal, da je katoliška cerkev v Avstriji v petih letih 6457 kmetom in 6236 rokodelcem vse vzela, kar so imeli.

Klerikalci so tako lakomni, da niso zadovoljni samo s tem, kar iz ljudstva izsesajo. Državo goljufajo pri davkih, koder morejo. To kaže posebno zgodovina verskega zaklada. Iz tega verskega zaklada dobivajo nižji duhovniki neke prispevke, škofje, opati, bogati župniki in samostani pa morajo plačevati za verski zaklad male naklade. Te naklade so prav nizke. Kdor ima 10 do 20.000 gld. na leto, naj bi plačal 1/2%. kdor ima 20 do 30.000 gld. 3%. in tako dalje do 10%.

Ti škofje, prelati in samostani, ki so vezani plačati to naklado, imajo na leto 28 milijonov gld. dohodkov, a goljufali so državo na tako nesramen način, da je ta naklada nesla 1896 leta le 775.526 gld., 1897 l. pa le še 281.502 gld. Če kmet ne plača, se mu vzame njegov dom, in brez usmiljenja ga vržejo na cesto. Bogatih škofov in prelatov pa se vlada ne upa prijeti, ker imajo ti na ljudstvo velikanski vpliv. Vlada računa, da so škofje, prelati in samostani plačali kacic 60 milijonov gld. premalo. A na mesto da bi ta denar iztirjali, pravi vlada: ker škofje, prelati in samostani ne plačajo, čeprav je Kristus učil: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega« pa odpuštimo ta davek« in naložimo to breme kmetu. In vlada bo to dosegla, ako bo kmet tako zabit, da pošlje v državni zbor svoje sovražnike, klerikalce, namesto poštenih ljudskih zastopnikov.

15. Zakaj je klerikalna stranka kmetu najbolj sovražna?

Klerikalna stranka je kmetu najbolj sovražna, ker je, kakor smo pokazali, državi nevarna, ker je razvoju in procvitu Avstrije vedno delala ovire, in ker hoče z uničenjem kmeta, ki je podlaga države, ugonobiti moč države same. Klerikalni stranki je na tem, da kmeta izmolze, da mu v večjo čast božjo vzame zadnji groš, ker le z neumnim in revnim kmetom zamore cerkev storiti kar hoče. Klerikalci delajo na to, da bi mala kmetijska posestva dobili fevdalci in cerkev v roke. »Vaterland«, v katerega piše dr. Šušteršič, je dne 24. januarja 1898. naravnost rekel: »Država ne sme vstaviti propadanja malih kmetov, samo na to mora gledati, da se to propadanje v miru izvrši.«

16. Ali je klerikalna stranka kmetu sploh mogla koristiti in ali ni bila za to preslaba?

Klerikalna stranka bi bila kmetom lahko in izdatno koristila, če bi bila le hotela, toda ona ni hotela nič storiti. Klerikalna stranka ima veliko moč in velik vpliv. Že nad dvajset let sedi v vladni večini, minister za kmetijstvo je zmeraj klerikalec, a vendar ni stranka nič storila za kmeta. Kako tudi, ko je vedno skrbela samo za svoj žep.

Dosegla je pač, da se od duhovniških posestev ne pobirajo doklade, da teh ni treba nič plačevati za siromake, da duhovniška posestva niso dolžna, delati tlake za občinske namene, dosegli so lepe službe in dobili denarja za razna klerikalna podjetja, za kmeta, ki jih je volil, pa se niso nikdar zmenili in zato se danes kmetu tako slabo godi.

17. V koliko je kmet na slabšem, odkar se je vdal klerikalcem?

Kmeti stan propada strahovito, odkar se je udal klerikalcem. Od leta do leta je manj kmetov, se več kmetov prežene z njihovih zemljišč, zato pa se večajo duhovniška posestva in se množe samostani, samo 1894. leta je bilo v naši državi 14 tisoč kmetovskih posestev sodno prodanih. Cenjena so bila ta posestva na 30 milijonov gld., dolga je bilo na njih nad 38 milijonov, a dobilo se je za nje le 22 milijonov, velikanska svota se je torej samo v jednem letu izgubila. To kaže, kako strahovito je kmet zadolžen.

Na leto se poprek proda 10.000 kmetovskih posestev. V času od leta 1868 do leta 1892. je šlo 220 tisoč kmetovskih posestev na boben. Če se računa, da šteje vsaka kmetovska rodbina samo 5 duš, je bilo v tem času nad en milijon kmetovskih ljudi pregnanih iz svojih domovanj in pahnjanih v revščino. Zemljiški dolgovi so leta 1881. znašali tri tisoč milijonov goldinarjev. Za obrestovanje tega dolga gre na leto 225 milijonov, a v zvezi temu strašnem položaju kmeta so klerikalci pripomogli, da so se državni izdatki pomnožili za letnih 300 milijonov!

18. S čim so klerikalni poslanci v državnem zboru pokazali nevarnost klerikalizma za kmeta?

Klerikalni poslanci so v državnem zboru neštivilnokrat pokazali z glasovanjem, da se nič ne menijo za korist in za blagor kmeta. Hodili so roko v roki z največjimi škodljivci kmeta in pomagali, da je bilo sprejetih mnogo postav, ki so kmetu škodljive. Klerikalcem se ima kmet zahvaliti za davek od poslopij, za zvišanje carine na kavo in na petrolej, za zvišanje davka na sladkor in na žganje; klerikalcem se ima kmet zahvaliti, da se je odpravil dobri avstrijski goldinar, da se je veliko milijonov zavrglo za uvedbo nove valute, vsled katere bo cena kmetovskih pridelkov še bolj padla, in klerikalcem se imamo zahvaliti, da se je vojaška dolžnost brezpogojno podaljšala do 42 leta (črna vojska) in se niso dosegle niti tiste olajšave, kakor v Nemčiji. Klerikalci so za vse to z navdušenjem glasovali. Nadalje so klerikalci tudi pripustili, da se je s slabimi trgovskimi pogodbami z drugimi državami (vinska klavzula, izvoz živine) kmetijstvu zadal strahovit udarec. Strašno škodo teh pogodb čutijo naši vinogradniki. Pa tudi živinorejci. Od l. 1894 do 1898 se je vsled teh pogodb iz inozemstva upeljalo 1.374.414 glav govedi v vrednosti 62 milijonov gld., kar je živinorejcu seveda na strašno škodo, nasprotno pa so naši živinorejci veliko manj živine prodali v inozemstvo, kakor prej. L. 1894. je šlo iz Avstrije še 85.000 volov v inozemstvo, l. 1896. pa le še 50.000 in so torej živinorejci samo v teh dveh letih izgubili 13 milijonov gold. Klerikalci so nadalje krivi, da se je Donavski parobrodni družbi in drugim takim družbam darovalo 25 milijonov gold. in da se za gosposke dirke razmeče na leto 60.000 gld. Klerikalci so krivi, da se bogatim fabrikantom, ki izdelujejo sladkor, darujejo ogromne

premije za izvoz. Samo v letih 1868. do 1898. so ti bogataši pobasali v svoje žepke 363 milijonov gold. Klerikalci so glasovali za to, da se je grofom, knezom in škofom v Galiciji, ki niso hoteli plačati zemljiško-odveznega dolga, darovalo okroglih sto milijonov goldinarjev, ki so se revnim kmetom vzeli iz žepov. Klerikalci so dalje glasovali za to, da je država gališkim knezom, grofom, škofom in samostanom za 80 milijonov gold. odkupila pravica, kuhati žganje, ne da bi kaj davka plačevali, mej tem ko naših kmetov nihče nič vprašal ni, ampak se jim je kar na kratko vzela nekdanja pravica, kuhati žganje. Leta 1884. so klerikalci glasovali proti temu, da se prevzame severna železnica v last države. Država bi to železnico, ki nese na leto 20 milijonov čistega dobička, lahko zastonj dobila, državi bi bilo s tem dosti pomagano in ljudstvu tudi, pa vendar so bili klerikalci proti podražavljenju. Klerikalci so glasovali proti predlogu, naj se skrči službovanje pri vojaki od 3 let na 2 leti. Ko je leta 1897. šlo za odpust od zemljiškega davka v znesku poltretjega milijona gold., so klerikalci glasovali proti predlogu, naj bi te olajšave bili deležni samo kmetje ne pa tudi največji grajščaki in škofje. Kmetom se je vsled tega od zemljiškega davka odpustilo le nekaj grošev na leto, nadškofu olomuškemu pa 92.742 gld. na leto! Dne 22. novembra 1897 so klerikalci glasovali proti zvišanju podpore po toči in povodnji zadetim kmetom, pač pa so z veseljem pomagali, da se je zopet zvišal davek na sladkor, s čemur se je ljudstvu naložilo novo breme, ki znaša na leto 15 milijonov. Klerikalci so tudi glasovali v pododsekih zoper znižanje cene živinske soli, zato pa za ustanovitev različnih fidejkomisov.

19. Kako so torej klerikalni poslanci postopali?

Klerikalni poslanci so kmeta izdali in ga prodali in se izkazali kot največji škodljivci kmetovskega stanu.

20. Kaj je torej dolžnost vsacega poštenega kmeta?

Dolžnost vsacega poštenega slovenskega kmeta, ki je mož in ne cunjja, ki je korenjak in ne farovski podrepnik, je, da pokaže izdajalski klerikalni stranki hrbet. Dolžan je to kmetovskemu stanu, dolžan je to sam sebi, dolžan je to svojim otrokom in celi državi. Kakor si kdo postilje, tako tudi leži.

21. Kaj naj torej kmet stori?

Kmet naj ostane zvest svojemu narodu, svojemu cesarju in svoji veri, izpolnjuje naj božje in cerkvene zapovedi, ljubi naj poštene in dobre duhovnike, a kadar se gre za posvetne zadeve, za volitve v državni zbor, v deželni zbor, v občinske zastope, tedaj naj ne posluša nobenega duhovnika, ampak naj se posvetuje in dogovori samo s poštenimi kmeti in z drugimi kmetom prijaznimi posvetnjaki.

22. Kaj naj stori kmet ako pride duhovnik k njemu agitirat?

Če pride duhovnik nagovarjat zaradi volitev, naj mu kmet odgovori:

Častiti gospod! Skrbite Vi za moje izveličanje na onem svetu, na tem svetu bom pa jaz v posvetnih zadevah postopal po svoji glavi, Bog mi je dal možgane, da sam mislim. Jaz moram skrbeti za vsakdanji kruh, za Vas častiti gospod, sta pa država in cerkev tako dobro poskrbela, da bolje ni mogoče; jaz moram skrbeti za ženo in za otroke, Vi pa za nikogar; jaz moram plačevati vsakovrstne davke, Vi pa skoro nobenih. Čemu mi otežujete boj za moj obstanek s tem, da me hočete oropati mojih političnih pravic? Jaz dajem cesarju, kar je cesarjevega, Bogu kar je božjega, zato pa pustite tudi meni, kar je moje, in tudi moje politične pravice in prostost, da smem voliti po svoji glavi. Častiti gospod! Pri moji časti kot slovenski mož in svoboden kmet Vam prisežem, da ne bom nikdar več volil klerikalca in najmanj duhovnika, ampak samo neodvisnega kmetovskega posestnika — tako gotovo kakor mi Bog pomaga na tem in na onem svetu.

Kmeta ne morejo več tako kalnati in izsestaviti kakor nekdanj. Klerikalci so izkmetovskemu kmetovskemu škofom in škofom.

Klerikalni nasilniki.

Vipavska dolina je znana ne le po svojih prirodnih posebnostih, po zavednosti in značajnosti naprednjakov, ampak tudi po surovosti in nasilnosti klerikalcev. Ni je še bilo volitve, da bi klerikalci ne bili kakega naprednjaka pobili.

Tudi letos je že kri tekla in sicer v Gočah, kjer bivši misijonar Ferjančič ljudi na nezaslišan način ščuje zoper napredno stranko ter vzbuja osebno sovraštvo do naših ljudi.

Preteklo nedeljo je bila v Gočah v županovi gostilni mala plesna zabava. Bivši misijonar Ferjančič je z lece povabil svoje pristaše »na razgovor pri kozarcu vina v Mavče«. Po tem shodu, na katerem so se udeležniki do dobrega upijanili, vzdignilo se je nad sto klerikalcev in s točo debelega kamenja so obsuli hišo županovo, v kateri se je vršila plesna zabava. V trenutku so bila vrata in vsa okna pobita in zdrobljena, sobe polne kamenja in več oseb ranjenih.

»Slov. Narod« poroča, da so štiri priče čule raz okno bližnjega župnišča glas bivšega misijonarja, ko je svoji pijani vojski zaklical: »Le udarite po njih, razženite jih«. Na to se je sodrga iznova navalila na hišo, vlomila vrata ter je bil župan s težkim kamenom v glavo zadet, da se je nezavesten zgrudil. Ranjenih je bilo še več družih ljudi. Na to se je bilo posrečilo vrata zapreti, a napadalec so jih iz nova vlomili ter po hiši divjali in razbijali. To je trajalo od 1/2 10. ure zvečer do 4. ure zjutraj, ko so prišli orožniki, ki so potem odvedli 7 klerikalnih kolovodij, mej njimi dva svetovalca, v zapor.

Po celi Vipavski dolini vlada ogorčenje nad to nezaslišano surovostjo. Zlasti se obrača srd zoper glavnega hujskača in prav radovedni smo, ali bodo pristojne oblasti poskrbele, da se ta nemudoma odstrani.

Pozor — volilci.

Letošnje državnozbornske volitve se bodo vršile iz splošnega volilnega razreda dne 12. decembra, v kmet-
skih občinah pa dne 18. decembra.

Volilo se bo neposredno in tajno. To se pravi, volilci ne bodo več izbirali volilnih mož, ampak bodo kar volili poslanca, in sicer se zapiše ime kandidata za poslanstvo na glasovnico. Veljavne so samo glasovnice, ki jih je izdala politična oblast.

Glasovnica se bo oddala zložena tako, da nihče na svetu ne bo vedel, kako je kdò glasoval.

Če je kdo glasovnico izgubil, ali če mu jo je duhovnik popisal, naj gre na okrajno glavarstvo po drugo.

Ob enem z glasovnico dobi vsak volilec tudi izkaznico. To je treba skrbno čuvati. Kdor nima izkaznice, izgubi volilno pravico. Duhovniki bodo skušali volilcem vzeti te izkaznice, da pošljejo kake take svoje somišljenike volit, ki nimajo volilne pravice. Zatorej pozor na izkaznice.

Volilo se bo v vsaki občini, ki ima 500 prebivalcev, posebej. Tiste občine, ki nimajo 500 prebivalcev, bodo volile z drugimi občinami vred. Te občine so na drugem mestu v našem listu navedene in je tudi povedano, kje da bodo volile.

Dopisi.

Iz Postojne, dne 1. novembra. Zborovanje političnega in gospodarskega društva za Notranjsko se je vršilo dne 28. oktobra v Postojni. Vabilu se je odzvalo okolo 150 zaupnikov. Društveni predsednik g. Fran Arko je pozdravil zborovalce ter predstavil člene izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, gg. dr. Ferjančiča, Josipa Lavrenčiča in dr. Tavčarja, dalje navzoča priglášena kandidata za državnozbornski volilni okraj kmet-
skih občin na Notranjskem g. Ivana Božiča in za V. kurijo gosp. Luko Jelenc, katera so zborovalci živahno pozdravili. Društveni tajnik dr. Treo je naglašal potrebo odločnih in vsestransko neodvisnih poslancev za državni zbor, posebej še potrebo ravno za Notranjsko, izvoliti si moža, ki razmere v tem vedno preziranem delu Kranjske dobro pozna, in ki bode pripravljen vsaki čas za pravice naroda in gospodarski napredek tega kraja svoj glas odločno povzdigniti in svojo delavnost zastaviti. Govornik je omenjal v kratkem, da so se o dosedanjem poslancu dr. Žitniku v deželnozbornskih poročilih in po listih javno pisale take obdolžitve o neodkritosrčnem njegovem postopanju v deželnem zboru, da je postal kot poslanec količkaj zavednih in neodvisnih volilcev nemogoč, dokler se javno in pred volilci ne opraviči. Društveno vodstvo se je zaradi kandidature primerne poslanca za kmet-
ske občine obrnilo do zaupnikov, z dvema izjemoma je iz vseh sodnih okrajev in iz vsake občine obeh političnih okrajev kar zagrmel glas: Ivana Božiča iz Podrage hočemo. Odposlanec izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, dr. Ferjančič, povdarja važnost notranjskega mandata, ki je bil prej vedno last narodne stranke. Gospod Ivan Božič, pri nastopu živahno pozdravljen, je omenil, da se je

iz zasebnih gospodarskih razlogov le teško, in šele vsled vsestranskega prigovarjanja odločil za kandidaturu. Ako mu bode odločeno, rešiti čast narodno-napredne stranke, kateri se s ponosom in odkritosrčnostjo prišteva, z zmago na Notranjskem, potem pa hoče kot poslanec vse svoje moči zastaviti za blagor naroda in gospodarski napredek volilnega okraja. Narodno vprašanje, ki izpodjeda z vso silo korenike naše države, zahteva vsled neodločnosti vodilnih krogov polne odločnosti od strani zastopnikov malega in preziranega slovenskega naroda. V kmet-
skem vprašanju stal bode vedno v vrstah tistih, ki iščejo sredstva za vzdrževanje kmet-
skega stanu ter deloval na to, da se socialni položaj tega najvažnejšega našega stanu izboljša in dvigne na človeštvu primerno stopinjo. Za lokalne koristi svojega okraja obljubuje kandidat vedno zastavljati vse svoje moči. Naštevši celo vrsto potreb Notranjske — osobito šolstva in prometnih sredstev — povdarja, da on noče slepariti z obljubami, da boče on to vse tudi dosegel za svoj okraj, kolikor pa mu bode storiti mogoče, to bode tudi storil. Ako Vam moje prepričanje, moje dosedanje delovanje in ta moja obljuba zadostuje, potem sem rad kandidat notranjskih kmet-
skih občin, prosim pa tudi, da vsi skupno delamo na sijajno zmago! Nato se je predstavil g. Luka Jelenc kot kandidat V. kurije ter razvil v kratkih jedrnatih besedah svoj program. Zajedno je kandidat naglašal potrebo povsem neodvisne šole ter izjavil, da se hoče vstrajno potezati za prispevek države k stroškom ljudskega šolstva. Pri glasovanju so bili soglasno vsprejeti kot kandidatje g. dr. Ferjančič za skupino gorenjskih in notranjskih mest in trgov, g. Ivan Božič za notranjske kmet-
ske občine ter g. Luka Jelenc za V. kurijo. Gosp. dr. Tavčar, burno pozdravljen, je dejal, da imajo sedanje državnozbornske volitve velikanski pomen, in naj se že doseže trajen parlament ali ne. Pokazati se ima pri teh volitvah, je li mogoče, da se ubogi naš narod oprosti tistega jarma, ki mu jemlje vso odločnost, vsako močatost, vsako značajnost, to je klerikalnega jarma. Klerikalcem se mora sploh odrekati sposobnost za politično delovanje. Ti ljudje kažejo na zgorej vedno lepo zaviti hrbet, in če jih tepe kak ministrski predsednik, sprejemajo z veliko vdanostjo palico, češ, vse to je »po volji božji«. In sedaj, ko sem oglasil svojo kandidaturu za Ljubljano, padli so klerikalni vitezi v nezavest, češ, da je moja izvolitev nemogoča, ker bom kazal ministrskemu predsedniku svoje škornje, o kojih se ve, da so na kveder šivane. Mogoče pa je, da nam ni bilo v korist, ker so naši poslanci vladam premalo kazali svoj kveder, in dobro bó, če se v tem pogledu na Dunaju kaj spremeni! Zatorej je govornik mnenja, da mora ponehati tisto večno hinavstvo, ki je do sedaj tlačilo naše državne poslance. V deželi so bili voljeni na program narodne stranke, na Dunaju pa so morali prisegati na krščansko-socialni program. Temu hinavstvu se mora konec storiti, ker krščansko-socialnega programa in oziroma sleparstva ne maramo niti v deželi, niti na Dunaju! Dalje pa bodo državnozbornske volitve, ako se nam posrečijo, živ protest, proti gospodarski organizaciji klerikalne stranke, največjemu sleparstvu celega sto-

letja! Govornik dokazuje na to, da duhovnik, kakor vsled mehkega hrbtišča ni sposoben za politiko, isto tako ni sposoben za kako gospodarsko organizacijo, in sicer vsled svojega žepa ne, ki je, kakor znano, vedno lačen. Pri koncu pozivlja zaupnike, da se složno, energično in polnoštevilno vdeleže volitev! Pod vtisom tega shoda izrekamo le iskreno željo, naj društveni odborniki in zaupniki v vseh okrajih in občinah storijo svojo dolžnost, in sijajna zmaga na Notranjskem je zagotovljena.

Politični pregled.

Notranji položaj. Zdaj se zanima vse samo za volitve in se nihče ne meni za to, kaj se zgodi v prihodnjem državnem zboru. Poljaki so jedini, ki imajo tak načrt. Oni žele, naj bi se vse stranke razen Čehov in Schönererjancev združile na rešitev takoimenovanih državnih potrebščin, naj se ustanovi nova koalicija in naj na mesto Körberjevega ministerstva stopi koalicijsko ministrstvo, v katerem bi bile zastopane vse te stranke.

Volilno gibanje se razvija v vseh deželah čedalje bolj. Ponekod se vrše tudi že volitve volilnih mož. Največ zanimanja je obudilo to, da so se klerikalci na Tirolskem sami uprli bivšemu klerikalnemu ministru Dipauliju, ki je bil poslanec pete kurije in ga posadili pred prag. Dipauli se je moral z liberalnimi veleposestniki zjediniti, da pride spet v državni zbor. Pri nas pa se klerikalci upajo Dipaulijevega pedentarja Šusteršiča kandidirati v peti kuriji.

Deželni zbori se snidejo sredi meseca decembra na kratko zasedanje.

Bosanske železnice. Madjari so zopet dosegli velik uspeh. V Bosni se hoče zidati več železnic. Naša vlada je zahtevala, naj se zida železnica Bogojno-Splet, da se povzdigne Dalmacija, a Madjari so to preprečili. Zidala se bo železnica, ki bo koristila samo Madjarski.

Ogrska. V ogrskem državnem zboru imajo zdaj bučne razprave. Kakor znano, se je prihodnji naš cesar, nadvojvoda Franc Ferdinand, poročil z groficom Chotek. Po hišnih zakonih habsburških se je moral nadvojvoda odpovedati za svoje prihodnje otroke vsem pravicam do prestola. Tudi žena njegova ne bo cesarica. Na Ogrskem pa s tem niso zadovoljni in pravijo, da ne pripoznajo nadvojvodove odpovedi.

Kitajska. Zadnji čas ni nič zanesljivih poročil iz Kitajske. V obče se sodi, da se vrše mirovna pogajanja.

Domače in razne novice.

„Rodoljub“ — tednik. Z ozirom na volitve je »Narodna tiskarna« sklenila, izdajati »Rodoljuba« vsaj do konca tekočega leta vsak teden, ne da bi se zvišala naročnina. »Rodoljub« bo torej odslej izhajal kot tednik. Za »Narodno tiskarno pomeni to veliko žrtev, a prevzela jo je drage volje dobri stvari na ljubav in pričakuje, da se bodo somišljeniki marljivo naročali in razširjali list zlasti mej kmet-
skim ljudstvom. Zlasti prosimo somišljenike, naj list skupno naročajo. Poština je namreč jako velika, če se list pošilja vsakemu naročniku posebe.

Naši kandidatje za državnozbornske volitve. Narodna napredna stranka je dogovorno z zaupniki postavila za prihodnje državnozbornske volitve v vseh volilnih skupinah svoje kandidate. Ti kandidatje so: v splošnem volilnem razredu (peti kuriji) Luka Jelenc, ljudski učitelj v Ljubljani, v notranjskih kmetskih občinah Ivan Božič, deželni poslanec, župan in posestnik v Podragi pri Vipavi, za kmetske občine sodnih okrajev Krško-Novo mesto-Kostanjevica-Metlika-Črnomelj Anton Globočnik, veliki posestnik na Dobravi pri Kostanjevici, za kmetske občine sodnih okrajev Radeče-Mokronog-Trebnje-Žužemberk-Kočevje Fran Zupančič, posestnik v Rakovniku pri Št. Rupertu. Za kmetske občine sodnih okrajev ljubljanska okolica-Vrhnika-Litija-Velike Lašče-Ribnica in za gorenjske kmetske občine še nista postavljena kandidata, ker se zaupniki še niso zjediniili. V mestih so kandidatje naše stranke: dr. Ivan Tavčar za Ljubljano, dr. Andrej Ferjančič za mestno skupino Kranj-Kamnik-Škofjo Loko-Tržič-Radovljico-Idrijo-Postojno-Lož-Vrhniko in notar Ivan Plantan za mestno skupino Novo mesto-Krško-Kostanjevica-Metlika-Črnomelj-Višnjo goro in Kočevje. Sveta dolžnost vsacega rodoljuba je, da zastavi vse svoje moči v to, da bodo ti kandidatje s sijajno večino izvoljeni.

Povše zopet kandidat. V okrajih Radeče-Mokronog-Žužemberk-Trebnje-Kočevje se sili za poslanca zopet gospod Povše. Čudno, da se g. Povše sploh upa, se zopet ponujati volilcem, vsaj se zanje kar je bil voljen ni zmenil več, kakor za lanski sneg. Kaj pa je Povše storil za te svoje volilce? Prav nič. Od klerikalcev toli sovraženi grof Barbo, ki ni poslanec teh okrajev, je za te Povšetove volilce jako veliko storil. On se tudi trudi, da bi se pravočasno in pravilno uravnal potok Mirna, ne da bi bili kmetje občutno prizadeti. Kdo pa je kriv, da se vrši uravnava Mirne tako polževo? Samo Povše, ki ima pri deželnem odboru to stvar v rokah, pa ničesar ne stori!

Klerikalci v strahu. Klerikalna stranka se državnozbornskih volitev strašno boji, ker slutiti, da bo ljudstvo volilo po svojem prepričanju in da so njeni kandidati izgubljeni, ako se naši somišljeniki le količkaj resno ganejo. Klerikalci so sklenili, da bodo kandidirali v kmetskih občinah vse svoje dosedanje poslance, Povšeta, Pfeiferja, Vencajza, Pogačnika in Žitnika. V peti kuriji pa ne bodo več kandidirali dr. Kreka. Ta je delavcem preveč prijazen in zato so ga odstranili. Na njegovo mesto so postavili dr. Šušteršiča, advokata v Ljubljani, čigar katoličanstvo ni vredno piškavega oreha. Kdor je mož, bo volil narodnonapredne poslance, farovške cunje naj pa le glasujejo za klerikalce!

Kranjski deželni zbor. Deželno predsedništvo je po naročilu ministrskega predsednika kot voditelja ministrstva notranjih del obvestilo deželni odbor, da se sklīče deželni zbor kranjski meseca decembra t. l. na kratko zasedanje samo v namen, da ustavno dovoli budgetni provizorij, in da sklepa o vladni predlogi glede deželne doklade na državni davek od žganja.

Novi deželni šolski nadzornik. Na mesto gosp. Josipa Šumana, ki je šel v pokoj, je bil imenovan deželnim šolskim

nadzornikom na Kranjskem gospod Peter Končnik, doslej gimnazijski ravnatelj v Celju. Končnik je bil vedno nasproten Slovincem in je slovenske dijake v Celju na vso moč zatiral. Slovenski liberalci smo se temu imenovanju na vso moč ustavljali, klerikalci pa, ki so se vladi prodali, ki so od vlade podkupljeni, so lepo molčali, ker ne smejo nič reči. In te prodane duše naj naš pošteni kmet zopet voli?

Škocijanska posojilnica je pravi uzor klerikalnega zavoda. Kaplan Matevž Kos, ki vodi to posojilnico, ravna s krvavimi kmetskimi žulji tako brezvestno, da si je kaj tacega težko misliti. Tri leta ni kaplan Kos položil nobenega računa. Oblastva so ga opominjala, a ni se zmenil za to. Oblastva so mu naložila vsega skupaj 760 kron kazni, pa kaplan Kos še ni dal računa. Saj ni kazni plačal iz svojega žepa, nego iz žepa revnih kmetov. Tudi na poziv sodišča se brezvestni kaplan ni zganil. Sodišče je bilo primorano, osebno prijeti posamezne odbornike, 7 kmetov, in jim je zagrozilo, da bo moral vsaki izmed njih plačati po 35 K globe, če ne bo računov. Ko je posojilnici že voda v grlo tekla, poklical je kaplan dva draga uradnika »Gospodarske zveze«. V Radečah sta dva taka uradnika računala posojilnici lani 600 K! Ta dva sta potem račune krpala, a belemu dnevu teh računov ne pokažejo, da, še odborniki jih ne dobe v roke. Kaplana Kosa pa vse to ni poboljšalo. Zadnjič je stal pred sodnijo v Mokronogu, ker je na časti žalil predsednika Krške posojilnice. Ker je vse preklical, kar je rekel, in prosil odpuščanja ter prevzel vse stroške, se mu je odpustilo. Zdaj imajo pri posojilnici čisto nove knjige. Stare sicer še niso popisane, a vzlic temu so jih odstranili in za drag denar kupili nove. To je znamenje, da mora biti vse hudo zavoženo. Kmetje, podvizajte se za svoj denar, če ne pridete ob vse!

Krščansko-socijalni krivoprisežniki. Te dni se je vršila pred okrajnim sodiščem ljubljanskim kazenska obravnava proti nekemu krščanskemu socijalistu, zaradi žaljenja časti. Ta krščanski mož je obdolžil nekega mestnega redarja, da je duhovniški stan psoval in zasramoval. Krščanski poštenjak je hotel s to izmišljeno obdolžitvijo siromašnega redarja spraviti ob kruh. Redar je seveda tožil. Obtoženec je s tisto nesramnostjo, ki jo zmore le kak učenec naših klerikalcev, vzdrževal celo pred sodiščem svojo trditev, in neki drugi krščanski socialist je to dolžitev potrdil kot resnično. Zaslišan je bil še neki tretji krščanski socialist. Tega pa občevanje s klerikalci še ni tako izpridilo, da bi pod prisego lagal. Premagoval se je sicer dolgo, a naposled je poštenje vendar zmagalo, in mož je izpovedal, da redar tistih besed, ki so mu jih krščanski socialisti podtikali, ni nikdar izgovoril, da so torej izmišljene, in izpovedal je, da je bil naučen, naj pod prisego po krivem priča. Akti so se potem seveda odstopili državnemu pravdnistvu, da postopa proti krščansko-socijalnim krivoprisežnikom. Iz usmiljenja, ki morda ni na mestu, smo imena udeležencev zamolčali, ker nečemo tem ljudem še bolj škodovati, in ker vemo, da so le žrtev upliva tistih, ki delavce zlorablajo v svoje namene. Vprašamo pa poštene slovenske delavce, katerih je

mного mej krščanskimi socijalisti, če jih ni sram take družbe in kako morejo zahtevati, naj jih kdo spoštuje, dokler se dajo voditi takim ljudem.

„Pri nas je zdaj sodni dan“ — tako je pripovedoval neki konsumnik z Iga, ter obširno razlagal, kako v velikih skrbeh so tisti, ki imajo proslulo izansko konsumno štacuno v rokah in kako se drugi člani tolažijo, da jim ne bo nič plačati, ako propade konsum. V četrtek so namreč Izanci pripeljali več zabojev blaga in so zahtevali, naj ga dotični trgovec, kjer je bilo kupljeno, nazaj vzame. Tisti trgovec pa je rekel, da s konsumnim društvom nima nič opraviti; kar je prodal, tega ne vzame več nazaj, in če je kupec kupil blago za konsumno društvo, naj se ž njim zmeni, kakor ve in zna. Izanci so bili v veliki zadregi. Shranili so blago v skladišču necega spediterja, potem pa po gostilnah iskali sveta, kaj jim je storiti. Obširno so razlagali, kakšne razmere vladajo zdaj na Igu, a refren vsega tarnanja je bil: »Pri nas je zdaj sodni dan«. Kaj bo šele tedaj, ko se bodo možje prepričali, da jamči vsak član z dvojnimi deležem za društvo, odborniki pa da jamčijo s celim svojim premoženjem; kaj bo šele tedaj, ko bodo tisti člani, ki so plačali samo vpisnino, niso pa vzeli nobenega deleža, odrekli vsako plačilo in bodo morali odborniki šteti stotake ali pa gledati, ko bo pel boben in se bo razlegal klic: Kdo da več? Prvič — — drugič in tretjič!

Skladni volilni kraji za državnozbornske volitve. Po veljavnem zakonu ima v kmetskih občinah, vsaka selska občina, ki ima nad 500 stanovnikov, zase poseben volilni kraj. Selske občine, ki imajo le 500 ali manj stanovnikov, volijo praviloma zložene z najbližjimi kmetskimi občinami istega sodnega okraja v skladnih volilnih krajih, ki jih sestavi deželna vlada po zaslišanju deželnega odbora. Kakor je razvidno iz razglasa dež. predsedništva z dne 24. oktobra t. l. so za tiste selske občine, ki nimajo nad 500 prebivalcev, že določeni skladni okraji, in sicer bode 1. v ilirskobistriškem sodnem okraju volilni kraj Prem za občine: Prem, Čeplje, Janževo brdo, Kilovče, Rateževo Brdo in Smerje; 2. v senožeškem sodnem okraju volilni kraj Britof za občine Britof, Famlje in Goronje Vreme, a volilni kraj Senožeče za občine Laže, Dolenjavas in Sinadole; 3. v vipavskem sodnem okraju bodo volilni kraji Št. Vid za občino Podrago; Vipava za občine Slap, Lože, Goče in Ezelj; Šturje za občino Ustje; 4. v kočevskem sodnem okraju bodo volilni kraji Nemška Loka za občine Nemška Loka, Knežja Lipa in Unterlag; Lienfeld za občino Schwarzenbach; Borovec za občine Borovec, Kočevska Reka in Briga; Gotenice za Koče; 5. v ribniškem sodnem okraju bosta volilna kraja Loški Potok za Goro in Sušje za Velike Poljane; 6. v kranjskem sodnem okraju bo volilni kraj Voglje za Hrastje; 7. v ljubljanskem sodnem okraju bo volilni kraj Slivnica za Račno; 8. v litijskem sodnem okraju bo volilni kraj Kandrše za Kolovrat; 9. v zatiškem volilnem okraju bodo volilni kraji Veliki Gaber za občine Stehanj vas, Zagorica, Podboršt in Prapreče, Dob za Radohovo vas, Bukovico, Črešnjice in Velike Peče, Zalina za Luče, Križno vas in Dedni dol, Krka za Muljavo, Št.

Vid za Drago, Gorenjo vas in Hudo, Polica za Leskovec; 10. v idrijskem sodnem okraju bosta volilna kraja: Dole za Godovič in Vojško za Čekovnik; 11. v radovljiskem sodnem okraju bo volilni kraj Lesce za Predtrg; 12. v brdskem sodnem okraju bodo volilni kraji: Blagovica za Česnjice. Dob za Rove, Prevoje za Lukovico, Spodnje Koseze in Rafolče; 13. v kamniškem sodnem okraju bodo volilni kraji: Trzin za Depalovas, Dragomelj, Loko pri Mengšu in Rašico, Mekinc za Tunjice, Stranje, Bistrice in Županje Njive, Špitalič za Motnik, Podhruška za Palovče in Loke, Zgornji Tuhinj za Šmartno in Hruševko, Homec za Jarše, Homec, Radomlje, Šmarco in Volčji potok, Moste za Kriv, Mlako, Podgorje, Moste in Suhadolec, Lahoviče za Nasoviče, Lahoviče, Zalog, Kapljas in Klanec; 14. v črnomaljskem sodnem okraju bodo volilni kraji Adlešiči za Griblje, Stari trg za Ravence, Dol Čeplje in Dolenjo Podgoro; Telčji vrh za Planino, Loka za Butoraj in Kot za Vinji vrh. — Občina Žalina v zatiškem sodnem okraju je samo za volitev iz kmetskih občin volilni kraj za občine Luče, Križna vas in Dedni Dol. V splošnem volilnem razredu voli občina Luče v Žalini, občine Višnja Gora, Križna vas in Dedni Dol pa skupaj v Višnji Gori.

Agitacija s puško. Klerikalni kandidat za gorenjske kmetske občine g. Pogačnik je seveda tudi v velikih skrbeh za mandat. Za ljudstvo, za svoje volilce ni storil ničesar, in zato je v strahu, da bi ga volilci pustili na cedilu. Vsled tega si hoče čim preje zagotoviti kar mogoče največ glasov, zlasti še predno stopijo ti preklicani liberalci na noge, in v to svrhu se je že sedaj prav vstrajno poprijel agitacije. Shodov seveda ne prireja, ker so shodi vedno nevarni, pač pa je obesil lovsko puško čez ramo in hodi ž njo, agitirat. S puško je strašil po Sevški dolini in s puško je lovil volilce v Poljanski dolini. Njegovi prijatelji trde, da nosi puško, ker ne gre samo na lov na volilce, ampak zajedno tudi na lov na divjačino, da torej združuje prijetni lov z neprijetno agitacijo. Drugi zopet pravijo, da ima puška simboličen pomen. Puška naj bodri volilce, da pojdejo zanesljivo na volišče, in ona naj jih opominja, da preti g. Pogačniku če ga ne pridejo volit, silna nevarnost, da stori politično smrt, kar bi bilo za katoliško cerkev strašna nesreča in nenadomestna izguba. Prepričani smo, da naredi g. Pogačnik s svojo puško na volilce veliko večji utis, kakor bi ga naredil s političnimi govori, čeprav ni dvoma, da v slučajju izvolitve g. Pogačnika bodo njegovi volilci politično in gospodarsko — ustreljeni. No pa Gorenjci imajo nekaj humorja in se bodo tolažili, da je njihov poslanec neke vrste potitični »Juris pušo.«

Sličica iz volilnega gibanja. Tam nekje v prijazni Beli Krajini so imeli nedavno tega nekako posvetovanje o državno-zborskih volitvah. Ko se je kmetskim volilcem povedalo, da je kandidat farovške stranke zopet dobri Viljem Pfeifer, začeli so delati prav kisle obraze, in lahko je bilo spoznati, da tega kandidata niso nič kaj veseli. Morda bi ga bili celo zavrgli kot kandidata, da ni Pfeiferju priskočil na pomoč neki gospodar, in ga otel preteče nevarnosti. »Jaz ne vem, kaj imajo

ti liberalci zoper našega gospoda Pfeiferja?« je rekel dotični gospodar, in potem z milim glasom nadaljeval: »Le pogledajte ga, našega gospoda Fajferja! On komaj še vidi, en komaj še sliši, on komaj še hodi. Ves je pohabljen. Gospod Pfeifer je res velik revež. Če ga volimo za poslanca in bo stopil pred cesarja, kaj si bo naš cesar mislil? Presvetli cesar si bo mislil: To je jeden prvih Slovencev, saj je bil izmej tisočev izvoljen za poslanca, Če je že poslanec takšen revež, kakšni reveži morajo biti še le volilci. Vidite, možje tako si bo cesar mislil, usmilil se nas bo, pa nam bo kaj dal!« Te besede vrlega gospodarja, ki misli s Pfeiferjevo revščine cesarja ujeti, so zbrane može tako prepričale, da so g. Pfeiferju soglasno izrekli zaupnico in sklenili glasovati zopet za njega. In vsi so preverjeni, da jim bo cesar radi Pfeiferjeve revščine res kaj dal.

Političen netopir. Klerikalni kandidat za notranjske kmečke občine, Nace Žitnik se ne upa javno v oči pogledati svojim volicem. Plaho lazi od farovža do farovža in prirejata tam skrivnostne shode. Žitnik se je s tem sam obsodil. Žitnik je s tem priznal, da mož, ki v deželnem zboru na častnem sedežu poslančevem pod častno besedo laže, in ki se predrzne kot poslanec in deželnozborski verifikator, svojo omadeževano čast s falzificiranjem deželnozborskega zapisnika pravi ter s tem poslance, svoje razsodnike in javnost varati, ne sme na beli dan, marveč mora kot plahi netopir v ponočnih urah od farovža do farovža frčati. V tem mu mi popolnoma pritrjujemo; ne moremo se pa dovolj načuditi, da se ta človek predrzne celo ponoči — in še tudi po farovžah — ponujati se volilcem za državnozborskega kandidata. V tem tiči velika nesramnost onečaščenega moža, klerikalno stranko je pa pomilovati, ako kandiduje v državni zbor možakarja, ki so ga morali lastni tovariši v dež. zboru iz kluba bacniti, ker je — onečaščen; za klerikalne volilce pa naravnost sramotno, ako morajo kot brezumna živina na komando iz farovža voliti zavrženega in onečaščenega poslanca. Naši zavedeni volilci znali bodo Žitniku ponoči in po dnevu zaklicati: izgubi se, ti si onečaščen; njemu pa svetujemo, naj se ne plazi po notranjskem kajti njegova kandidatiška halja ni deviškobela, marveč že tako oskrunjena in omadeževana, da bi je niti gnjila jajca še bolj onesnažiti ne mogla; kakor plahi netopir sfrči naj v klerikalni mrak in tmino, ter naj se skrrije belemu solnčnemu dnevu makari v skrivnostnih šentjernejskih gozdech: le na svetli dan nikdar več!

Kaj so državni poslanci? Državni poslanci so navadni mešetarji. To je izjavil Nace Žitnik na volilnem shodu v Vipavi dne 25. t. m. Gotovo je v mislih imel kranjske klerikalne državne poslance, kateri so za znano »Gospodarski zvezi v Ljubljani« izplačano senzarijo po 5000 gld. tlačanili vladi.

Tržaški mestni svet je v seji dne 26. pr. m. imenoval štiristo novih meščanov in jim tem činom podelil volilno pravico za državnozborske

volitve. Protest naših ostal je — naravno — brezuspešen. Ako bo tudi vlada smatrala to nečuvno perfidno postopanje mestnega sveta legatnim in priznala volilno pravico vsem tem novim meščanom, potem mi tržaški Slovenci res ne vemo, čemu se še udeležimo volilnih borb!

Potrjen zakon. Cesar je potrdil od deželnega zbora kranjskega sprejeti zakonski načrt o uvrščenju okrajnih cest Lienfeld-Brod in Osilniške mej deželne ceste.

Nevarnega tatu je prišla ljubljanska mestna policija. Aretovanec je Janko Skočir iz Vipave, kateri je minoli mesec ukradel Matiji Bajcu v Vrhpolju 206 kron in potem pobegnil v Gorico. Iz Gorice je prišel v Ljubljano in se nastanil pri Frančiški Kresalovi v Spodnji Šiški. Ko je pokradeni denar zapravljal, je vzel svoji gospodinji zlato uro, dve zapestnici, jedno zlato in jedno srebrno, 2 uhana in 7 prstanov, v skupni vrednosti 200 K in je pobegnil. Ukradene reči je zastavil v Mariboru. Ker mu je zmanjkalo denarja, se je pripeljal nazaj v Ljubljano in je prenočeval v nekem hotelu, kjer se je vpisal kot Ivan Mevlje, komi iz Vipave. Janko Skočir je 17 let star, trgovski pomočnik, in je služboval v Trstu. Bil je že zaradi tatvine kaznovan in je nevaren tat. Jankota Skočirja je prijel 29. okt. dopoldne na Mestnem trgu policijski stražnik Franc Pohleven.

Osušenje Ljubljanskega barja. Naš dunajski poročevalec nam piše: Izvedel sem od zanesljive strani, da je ministristvo odbilo rekurze južne železnice in vevške papirnice proti dovolitvi nižjih inštanec, da se sme Ljubljaničina struga vsvrho osušenja ljubljanskega barja poglobiti. Stvar je s tem instančnim potom dognana in dela za osuševanje bi se lahko takoj začela, ako bi mogel državni zbor funkcionirati, da bo dovolil potrebn denar. Le vsled nesklepčnosti državnega zbora se utegne stvar nekoliko zavleči, vendar bo moral ljubljanski občinski svet že sedaj tej zadevi posvetiti vso pozornost. Vsled osuševanja barja bo namreč treba napraviti na obeh straneh Ljubljanice nabrežja (quai-je) in pa kanale. To bo veliko delo in tudi drago, a potrebno je neizogibno in bo tudi naše mesto povzdignilo in okrasilo.

Napil se je in onemel. V nedeljo se je v Pešti 34-letni tovarniški delavec Mijo Karesi tako napil, da so ga odvedli na redarstvo spat, ker je po ulicah preveč kričal. Drugo jutro so ga pripeljali k redarstvenemu vodji, ki se je ne malo začudil, ko je videl, da je sinočni kričač nem. Izgovoriti ni mogel niti besede. Odvedli so ga v bolnišnico.

Obsedenost. Frančiškan Brognoli je izdal leta 1668. knjigo »Manuale exorcistarum«, v kateri popisuje obsedenost. Pojavlja se takole pri odraslih: Človeka boli zelo glava in srce, a bolečina izgine, ako pride človek blizu križa. Želodec noče prebavljati, dokler niso jedi blagoslovljene. Človek se ponoči poti vzlje najhujšemu mrazu ter se trese, ako so blizu pobožne in duhovniške osebe. Človek je vedno nemiren, kašlja, a ne pljuje ter ima med cekvenimi opravi odprta usta. Človek občuti po životu, kakor bi po njem lazila kača ali miš. Taka je »obsedenost« pri odraslih. Pri otrocih pa se kaže takole: otrok se boji in joka brez vzroka, ima plašne oči ter se duhovnikov ne upa niti

pogledati, noče več piti, dasi ima odprta usta, ima star obraz in črne pege po prstih ter ga ni možno nadajiti niti z večjim številom dojk. Ozdraviti pa se more »obsedena« takole: Obsedenec mora poklekni in nad njim treba zaupiti s strašnim glasom (horribili voce): »V imenu Kristusa ukazujem ti, hudič, da se takoj pokažeš s tem, da tega človeka mučiš!« In potem začne hudič svoje trpinčenje. Pri tej priliki pa je možno hudiča pregnati. Pater Brognoli pa svari, da treba biti pri tem poslu jako previden, kajti v nekaterih obsedencih so hudiči celo po trije, štirje in več. Včasih imajo hudiči kar celo družbo v jednom samem človeku, ter je seveda zategadelj prav težko pregnati vso tolpo. Neki Jernej pl. Valliola je imel v sebi 28, neki Peter Dominici 47, neka Pavla pl. Carthiana celo 3000, neka Ana Schuler na Dunaju 12.652, neka Liza Andrea pa naravnost ogromno vojsko 400.000 hudičev! Večo teh slučajih poroča pobožni Jožef pl. Görres v svoji krščanski mistiki. Pater Brognoli opozarja na posebno nevarnost pri izganjanju: ako so namreč obsedena mlada lepa dekleta, mora biti preganjalec posebno previden, kajti nihče ne ve, kje in na katerem prostoru je kak hudič skrit. Zato pa je najboljšje, da se izganjanja hudičev pri mladih dekletih mlad človek ne loti, nego prepusti stvar kakemu staremu pobožnemu možu!

Loterijske srečke.

Gradec, 27. oktobra.	55, 6, 67, 62, 45.
Brno, 17. oktobra.	42, 25, 29, 4, 36.
Dunaj, 3. novembra.	36, 76, 74, 21, 69.
Lino, 20. oktobra.	35, 48, 55, 20, 46.
Praga, 24. oktobra.	63, 85, 27, 31, 61.
Trst, 21. oktobra.	77, 11, 78, 60, 54.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelava. Precbleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mostni trg.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu 14
Souvanova hiša, v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4½% od dne vložitve
do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov
in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev
in poslovcv cele dežele se obrestujejo po 5%.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo.
Dr. M. Hudnik,
predsednik.
Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Tržne cene v Ljubljani

27. oktobra 1900.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	40	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	13	60	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	13	—	Jajce, jedno . . .	—	6
Oves, „	13	—	Mleko, liter . . .	—	16
Ajda, „	15	60	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	18	—	Telečje „ „	1	20
Koruza, „	14	—	Svinjsko „ „	1	40
Krompir, „	4	20	Koštrunovo „ „	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec . . .	1	20
Grah, „	—	20	Golob . . .	—	45
Fižol „	—	16	Seno, 100 kilo . . .	3	20
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „ „	—	290
Mast, „	1	40	Drva trda, kiftr. . .	7	—
Špeh svež, „	1	36	„ mehka, „ „	4	50

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilsarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in sdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšje nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepdujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus sadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in s imenom »Kathreiner«.

Genjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali:

KAVA
DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA
Ivarina

ZALOGA PRI IV. JEBACINU
LJUBLJANI.

Lastnina in tisek „Národne Tiskarne“ v Ljubljani.